

Beretning [1892/95]

til

Det norske arbejderpartis 7de landsmøde i 1893

fra hovedstyret.

ARBEIDERBEVEGELSENS ARKIV
OSLO

Beretning fra hovedstyret til Det norske arbejderpartis 7de landsmøde i 1893.

Det forløbne aar har — trods de mange vanskeligheder partiet har at kæmpe med -- været særdeles gunstigt. Mens partiet ved forrige aarsmøde talte henimod 3000 medlemmer i 30 foreninger, hvoraf 2 siden er gaat ind, har der iaar sluttet sig til os 28 nye foreninger, hvorefter partiet altsaa tæller 56 foreninger med omtrent 6000 betalende medlemmer. I virkeligheden er dog partiet adskilligt større.

De nye tilsluttede foreninger er: Kampens arbejderklub, Sagenes arbejderklub, Telefonarbejdernes forening, Ekue- og Naglearbejdernes forening, Traadstiftarbejdernes forening, Bagersevendenes forening, Modeløffens arbejderklub, Murarbejdernes forening, Vaalerengens arbejderklub og Fyrstikarbejdernes forening, alle i Kristiania. Af udenbys foreninger har følgende sluttet sig til os: Nørøis arbejderforening, Stenarbejdernes forening i Bergen, Frederiksstaads haandværkslag, Stavangers socialdemokratiske forening, Breviks og omegns arbejderforening, Arbejdernes samtalelag i Laurvik, Skiens socialdemokratiske forening, Snekernes og tømrernes fagforening i Skien, de under understøttelsesforeningen i Kristianssand centraliserede 4 foreninger samt Buskeruds amts 6 arbejderforeninger — de sidste dog paa den betingelse, at bidraget for hvert medlem ikke maatte overstige 5 øre aarlig. Hovedstyret har dog anset disse foreningers overgang til partiet at være af saa væsentlig betydning, at det for landsmødet foreslaar en nedsættelse af kontingenten i lighed med disse foreningers krav, ligesom det ogsaa har troet at burde indbyde disse for-

eninger til at la sig repræsentere paa dette landsmøde.

I majdemonstrationen samlede selvfølgelig betydelig større masser om sig end nogensinde før. I Kristiania, Bergen, Skien, Moss, Kristianssand m. fl. steder demonstreredes overalt paa forskjellig maade under stor tilslutning.

I forbindelse hermed bør det ogsaa bemærkes, at hovedstyret paa anmodning af komiteen for arbejdernes 17de majdemonstration i Kristiania har overtat ledelsen af denne bevægelse i hovedstaden. Ogsaa disse demonstrationer samler overalt, hvor partiet optræder, større og større interesse og tilslutning.

De lønkampe, som har været ført, har alle endt til fordel for arbejderne. Formerne og hvidtgarverne i Kristiania gennemførte begge strejker med positiv udbytte. Korkefjærerne og malerne sammesteds drev sine fordringer igjennem uden strejk, ligesom ogsaa ølbryggerarbejderne i Kristiania fik et forsøg paa kontraktbrud fra visse bryggeriers side kvælt i fødselen. Hanskemagerne i Kristiania har en strejk, som allerede er flere maaneder gammel, fremdeles gaende. — Med glæde noterer vi, at vore partifæller, murarbejderne har optraadt paa en ganske anderledes forstaaelsesfuld og fortjenstfuld maade m. h. t. hjælp i anledning murerlock-out'en i Göteborg, end den liberale forening Murarbejdernes union hersteds.

Foruden den agitation, som partiet gennem forskjellige af sine mænd i taler og foredrag har drevet, tror vi særlig at burde omtale partiets Kristianiaafdelings agitation ved kom-

munevalget sidste høst. Det program, som man opstillede, vandt i den grad anklang, at det liberale parti saa sig nødt til i væsentlige dele at opta det som sit, mens det overlod agitationsen til os. Vi har imidlertid hat den tilfredsstillelse at se det spørgsmaal, som vi dengang satte i spidsen for agitationsen — boligspørgsmaalet — at kommunebestyrelsen efter foreslåelse af os bli tat op til videre behandling. — Forøvrigt har det paa langt nær ikke været muligt for hovedstyret at efterkomme alle de krav, man har stillet os m. h. t. talere og foredragsholdere saa vel i som udenfor hovedstaden.

Hovedstyret har til stortinget indbragt udarbejdet forslag til indførelse af kommunal stemmeret ved almindelig lovforandring samt et nærmere motiveret forslag om paatrævede strafelovsforandringer til bestyrelse af valg- og foreningsfrihed m. v. Disse forslag har imidlertid fra stortingets side mødt en en lidet hensynsfuld behandling. Det sidste forslag blev endog af stortingsskiftet oversendt den nuværende reaktionære regering. — Hovedstyret har ogsaa hat foretræde for stortingets præsident og det afsaaede ministeriums sjef og arbejdsminister i anledning kontraktørspørgsmaalet. — Det har til rigsadvokaten indgitt klage over Kristiania politi for dets optræden under 1. majdemonstrationen.

Partiet hadde sin repræsentant ved den socialistiske arbejderkongress i Zürich.

Af foretagender inden partiet tror vi at burde nævne, at socialdemokratisk forening i Kristiania arbejder for oprettelsen af et fællesbageri, hvilket ser ud til snart at skulle bli til virkelighed.

Er hovedstyret af den mening, at det forløbne aar har gitt partiet et særdeles godt udbytte m. h. t. tilslutning, saa vil vi ogsaa

ha udtalt, at udsigterne for det kommende aar er endnu lysere.

Det er saaledes hovedstyret bekiendt, at en flerkhed af udenbys foreninger med det første vil gaa over til partiet. Den tid er viselig ikke fjern, da den gamle liberale arbejderbevægelse vil være skrinlagt. For de arbejdere, som endnu staar udenfor vore rækker, kan det nemlig ikke længe være tvilsomt, at ligesom ethvert initiativ kommer fra vort parti, saa er ogsaa ledelsen af den hele arbejderbevægelse i virkeligheden i vore hænder. Vi henviser i saa henseende f. e. til Oplandenes fællesarbejderforenings beslutninger paa oarsmødet iaar, hvor man vedtog én efter én af de af vore resolusjoner, som deres første repræsentanter for et aar siden ikke vilde vedkjende sig.

Foruden denne fremtrædende stilling, som vort parti har skabt sig inden arbejderbevægelsen tror vi ogsaa at burde pege paa den afgjørende indflydelse, vort parti har i den almindelige politik. Vi sigter hermed særlig til visse tingmænds forandrede stilling til spørgsmaalet kommunal stemmeret.

Med dette tror vi ogsaa at burde gjøre opmærksom paa det ændrede syn, som man i videre kredse træffer lige over for det, socialdemokratiet vil. Der kan neppe være tvil om, at der i saa henseende i den almindelige bevidsthed er sket ikke ganske ubetydeligt omslag. Hvis derfor enhver inden partiet i det kommende aar vil gjøre sin pligt og bringe en del af de offere, som nødvendigvis kræves, er vi forvisset om, at udsigterne for arbejderpartiet stiller sig særlig lyse.

Paa dette grundlag ber det afsaaende hovedstyre partiet modta og arbejde sammen med det, som maatte komme.

Kristiania den 17de august 1893.

Oscar Nissen,
f. t. viseordstyrer.

Ludv. Meyer.

Magnus Pedersen.

H. Schjer,
sekretær.

E. Wahl.

Aug. Abjalonsen.

A. Karlsen.

Uddrag af Det norske arbejderpartis regnskab fra september 1892 til 14de august 1893.

Indtægter:

3 kasse fra forrige aars regnskab . fr.	165.97
Indskrivningspenge fra 14 foreninger "	70.00
Kontingent . . . . . "	381.40

Summa fr. 617.37

Udgifter:

Husleje fra 14/9 1892 til 10/7 1893 fr.	21.00
Leje af lokale til offentlige møder "	81.00
Udbetalt til partiets repræsentant ved Züricherkongressen, samt for en agitationsrejse . . . . . "	55.00
Tryksager . . . . . "	51.30
3 protokoller samt 1 stempel . . . . . "	20.30
Papir og porto . . . . . "	35.59
Advertisementer . . . . . "	48.95
Diverse . . . . . "	21.27

Sum fr. 334.41

Balanse " 282.96

Tilfammen fr. 617.37

G. W a h l,
f. t. kassere.